

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการทดลอง

การใช้หัวเชื้อ EM และการนำหมากนวลผงผสมหัวเชื้อ EM สามารถรักษาโรคท้องร่วงในลูกสุกรทดแทนการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะได้ โดยใช้หัวเชื้อ EM หรือหมากนวลผง 750 มิลลิกรัมผสมหัวเชื้อ EM จำนวน 10 มิลลิลิตร ต่อวันป้อนลูกสุกร 2 ครั้ง ๆ ละ 5 มิลลิลิตร (เข้าเย็น) ทำให้ลูกสุกรหายจากอาการท้องร่วงได้ และลูกสุกรมีการเจริญเติบโตหลังจากหายจากท้องร่วงถึงหย่านมเร็วกว่าการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ colistin

2. อภิปรายผลการทดลอง

การใช้หัวเชื้อ EM และการนำหมากนวลผงทำลายด้วยหัวเชื้อ EM สามารถรักษาโรคท้องร่วงในลูกสุกรทดแทนการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะได้ หัวเชื้อ EM มีกลุ่มจุลินทรีย์พวกสร้างกรดแลคติก ที่มีประสิทธิภาพในการต่อต้านเชื้อรา และแบคทีเรียที่เป็นโทษ ส่วนใหญ่เป็นจุลินทรีย์ที่ไม่ต้องการอากาศหายใจ ช่วยลดจำนวนจุลินทรีย์ที่เป็นสาเหตุของโรค (กลุ่มงานชีววิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน, 2551) สอดคล้องกับ นิราศ และคณะ (2549) รายงานว่า จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ EM มีประสิทธิภาพต่อการยับยั้งเชื้อ *S. enteritidis* พบว่า EM ความเข้มข้นตั้งแต่ 0.5 เปอร์เซ็นต์ ระยะเวลา 1 ชั่วโมงมีผลทำให้เชื้อซัลโมเนลลาในหลอดทดลองตายได้ และเมื่อใช้ EM ในอุจจาระไก่ที่ปนเชื้อ *S. enteritidis* พบว่า EM ความเข้มข้น 100 เปอร์เซ็นต์ และระยะเวลา 30 นาที จึงมีผลต่อการทำลายเชื้อซัลโมเนลลา และ นิราศ และคณะ (2551) รายงานว่า จุลินทรีย์ EM ซึ่งหมักที่ 15 วัน พบว่าทั้งจุลินทรีย์ EM สามารถกำจัดเชื้อ *B. pseudomallei* และ *B. thailandensis* ในหลอดทดลองได้ ส่วน บุญล้อม และสุขน (2543) รายงานว่า โปโรไบโอติก เป็นกลุ่มจุลินทรีย์ที่ไม่ก่อให้เกิดโรคพบได้ในร่างกายคนและสัตว์ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวสัตว์ โดยช่วยปรับสมดุลของจุลินทรีย์ในระบบทางเดินอาหาร ทำให้สัตว์มีสุขภาพดี และสมรรถภาพการผลิตดีขึ้น เพราะจุลินทรีย์เหล่านี้เมื่อกินเข้าไปจะเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็ว และลดจำนวนของจุลินทรีย์ที่ก่อให้เกิดโทษ นอกจากนี้ สุขน และคณะ (2546) ได้ทดลองใช้สารสกัดแลคโตบาซิลลัส ในสุกรรุ่นและสุกรขุนจำนวน 350 ตัว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มควบคุมให้กินอาหารปกติ ส่วนกลุ่มที่ 2 ให้กินอาหารที่ปราศจากยาปฏิชีวนะแต่เสริมด้วยสารสกัดแลคโตบาซิลลัส และสมุนไพรรในอัตราส่วน 1 กิโลกรัมต่อ 1 ตันอาหาร พบว่า การเสริมสารสกัดแลคโตบาซิลลัสและสมุนไพรรในสุกรนั้นไม่สามารถเพิ่มสมรรถภาพการผลิตและคุณภาพซากของสุกรได้ แต่ผลดีในงานทดลองครั้งนี้พบว่า ในกลุ่มที่ได้รับการเสริมด้วย

สารสกัดแลคโตบาซิลลัสและสมุนไพรมัน มีปริมาณคอเรสเตอรอลในเนื้อแดงต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

ส่วนการใช้สมุนไพรมากนวลผงที่มีสารแทนนินที่ช่วยทำให้ลูกสุกรท้องผูกจึงหายท้องร่วงได้เร็ว แทนนินมีคุณสมบัติตกตะกอนโปรตีน ทำให้ผนังสัตว์ไม่เน่าเปื่อย และแทนนินมีฤทธิ์ฝาดสมาน จึงใช้เป็นยารักษาโรคท้องเสียได้ นอกจากนี้มีฤทธิ์ยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อแบคทีเรีย (รัตนา, 2547) และฆ่าเชื้อที่เป็นสาเหตุอาการท้องเสีย เช่น *E. coli* (สาธิต และคณะ, 2547) ออกฤทธิ์สมานแผลและเพิ่มความแข็งแรงของเนื้อเยื่อเมือก โดยเพิ่มเมือก และเร่งการแบ่งตัวของเซลล์ นอกจากนี้ยังมีผลต่อกระบวนการสร้าง macrophage cell อันส่งผลไปถึงการรักษาแผลในระบบทางเดินอาหาร ทำให้ลำไส้เล็กสามารถดูดซึมโภชนาได้ตามปกติเร็วขึ้น (รัตนา, 2547) ทำให้ลูกสุกรที่ใช้หมากนวลแห้งผกรักษาจึงฟื้นตัวได้เร็ว และมีอัตราการเจริญเติบโตเร็วกว่ากลุ่มที่ใช้ยาปฏิชีวนะ และการใช้หัวเชื้อ EM เป็นผสมหมากนวลผงทำให้ลูกสุกรหายป่วยเร็วขึ้น นอกจากนี้ นัยนา และ สุริยา (2552) ได้ศึกษาการออกฤทธิ์ของสารสกัดหยาดด้วยเอทานอลเข้มข้น 95 เปอร์เซ็นต์ จากพืช 4 ชนิด ไตแกหมากนวล หมากเขี้ยว คุณ และ ตะแบก โดยนำมาทดสอบความสามารถในการยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์คือ *E. coli* และ *S. aureus* พบว่ามีเพียงสารสกัดจากหมาก นวลที่สามารถยับยั้งเชื้อได้ คือ *S. aureus* จากนั้นนำสารสกัดหยาดจากหมากนวลมาศึกษาเพิ่มเติมโดยทดสอบฤทธิ์ของสารสกัดต่อเชื้อแบคทีเรียชนิดอื่น ๆ พบว่าสารสกัดหยาดจากหมากนวลสามารถออกฤทธิ์ยับยั้งต่อเชื้อ *S. aureus*, *B. cereus* และ *Micrococcus* sp. ส่วน Tangjai and Rutatip (2009) ได้ค้นพบฤทธิ์การยับยั้งแบคทีเรียแกรมบวก (*S. aureus*, *B. subtilis* และ *Micrococcus* sp.) ของสารสกัดจากหมากนวลด้วยเอทานอลเข้มข้น 95 เปอร์เซ็นต์ พบว่า มีขนาดวงใสการยับยั้ง เท่ากับ 17.50, 16.25 และ 19.25 มิลลิเมตร ตามลำดับ แต่สารสกัดนี้ไม่สามารถยับยั้งแบคทีเรียแกรมลบ (*E. coli* และ *Pseudomonas* sp.)

การใช้หมากนวลผง 750 มิลลิกรัมผสมหัวเชื้อ EM จำนวน 10 ซีซีต่อวันป้อนลูกสุกร ทำให้ลูกสุกรหายจากอาการท้องร่วงได้ และลูกสุกรมีการเจริญเติบโตหลังจากหายจากท้องร่วงถึงหย่านมเร็วกว่าการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ colistin สอดคล้องกับยุทธนา และคณะ (2545) ได้ศึกษาการใช้เปลือกมังคุดบดในระดับ 500, 750 และ 1,000 มิลลิกรัม ผสมกับน้ำสะอาด 10 มิลลิลิตร ป้อนให้ลูกสุกรกินวันละ 1 โด๊สต่อตัวต่อวัน (10 มิลลิลิตร) พบว่าเปลือกมังคุดบดในระดับ 750 มิลลิกรัม ผสมกับน้ำสะอาด 10 มิลลิลิตร มีผลต่อการรักษาโรคท้องร่วงในลูกสุกรหายใช้เวลาเฉลี่ย 3.10 วัน และอัตราการเจริญเติบโตมีแนวโน้มดีกว่าการใช้ยาปฏิชีวนะ ไพฑูรย์ (2548) รายงานการใช้เปลือกมังคุดบดรักษาลูกสุกรท้องร่วงพบว่าลูกสุกรที่รักษาด้วยเปลือกมังคุดบด 750 มิลลิกรัมที่ทำละลายด้วยแอลกอฮอล์ 10 เปอร์เซ็นต์ รักษาหายเร็วที่สุด รองลงมารักษาด้วยเปลือกมังคุดบด 750 มิลลิกรัมที่ทำละลายด้วยแอลกอฮอล์ 5 เปอร์เซ็นต์, รักษาด้วยยาปฏิชีวนะ colistin และรักษาด้วยเปลือกมังคุด

บด 750 มิลลิกรัมที่ทำละลายด้วยน้ำกลั่น (3.00, 3.12, 3.12 และ 3.25 วันตามลำดับ) แต่ไม่แตกต่างกันทางสถิติ และไพทูร์ย์ (2550) พบว่าลูกสุกรที่รักษาด้วยกล้วยน้ำว้าดิบบด 750 มิลลิกรัม ทำละลายด้วยแอลกอฮอล์ 10 เปอร์เซ็นต์ รักษาหายเร็วที่สุด รองลงมารักษาด้วยยาปฏิชีวนะ colistin จำนวนวันรักษาหายเฉลี่ย 3.25 และ 3.38 วันตามลำดับ ขณะที่รักษาด้วยกล้วยน้ำว้าดิบบด 750 มิลลิกรัมทำละลายด้วยแอลกอฮอล์ 5 เปอร์เซ็นต์ และกล้วยน้ำว้าดิบบด 750 มิลลิกรัมทำละลายด้วยน้ำกลั่นมีจำนวนวันรักษาเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.50 วัน แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

3. ข้อเสนอแนะ

- 2.1 สามารถใช้ผลของพืชตระกูลหมาก เช่น หมากสงที่ใช้รับประทานแทนกันได้
- 2.2 เกษตรกรสามารถเตรียมหมากนวลผงประมาณ 1 ซ้อนโต๊ะ (7.5 กรัม) ผสมด้วยหัวเชื้อ EM 100 ซีซี ปิดฝาให้แน่นแล้วเก็บไว้ที่อุณหภูมิห้องได้ 1 สัปดาห์